

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekassens Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er p
for Inserater paa Forsiden 15 Øre
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre
efterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 164

Fredag den 24. November 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Tein.

Sommerbillede.

—o—

Lejet i Bugten —
med de teglrøde Tage,
Skibene i Havnen
og den søde Duft af Tang,
Strandens vide Enge,
de furede Klipper,
og over røde Tage
de hvide Skyers Gang.

Motorers rappe Hamren,
Sild som Sølv i Dynger,
— de glidende Baades
monotone Støj. —
Ved Havnen brune Fiskere
snakker i Klynger;
fra Gruppene stiger sindigt
Snaddernes blaagraa Røg.

Ved Stranden leger Børn,
der er vokset op ved Havet.
De sejler paa lange Togter
med smaa bittle Skibe af Træ.
Men altid vender de Skibe
tilbage til Lejet i Bugten,
og ankre, trygt for Havets
vilde Storme, i Læ.

Bag Lejet er bakkede Marker,
hvor Kornet vokser i Vænge,
Lunde af Fyr og Gran er
spredt over den hele Egn.
Hist Klipperne tynder Skoven,
her Marker sig taber i Enge,
og midt mellem Havet og Landet
ligger det smilende Tein.

Lejet i Bugten
med de solskinsrøde Tage,
Sejlene i Havnen
og den søde Duft af Tang,
— Fiskerne ved Havnen —
alt rummer en Stemning,
der fylder mit Hjerte
med solfyldt, festlig Sang.
Mr. Blanco.

Manden og hans Hat.

—o—

Ligesom man af en Kvindes Maade
at klæde sig paa kan faa et ganske
godt Indblik i hendes Karakter, kan
man af en Mandes Hat, dens Udseende
og Maaden at bære den paa
faa en ganske god Forestilling om,
hvad Ejeren er værd, paastaar en
Observatør.

Hvis Hatten er tilpas stor, velplejet
og sidder, som en Hat skal sidde,
tyder det paa, at Manden, som bærer
den, er, hvad man kalder en brav
Mand, korrekt i sin Opførelse og
Handlemaade, en god Kammerat og
en paalidelig Ven.

Er Hatten allfor stor og synes
valgt uden Smag, er dens Ejer en
Mand, som ikke har Tid til at tænke
paa det Ydre, optaget som han er af
andre Ting, der synes ham at være
vigtigere og af større Værdi. Han
har store almene Interesser og et
vidt Syn.

Mænd af en smaalig Natur, med
et trangt Syn paa Livet bærer i Al-
mindelighed for smaa Hatter. Mænd,
som bærer deres Hatter trukket ned
over Øjnene, bør man helst undgaa.
De er egoistiske og upaalidelige,
og man ser dem sjældent i Selskab
med virkelige Venner. Paa den anden
Side er de Mænd, som gaar
med Hatten skudt op i Panden, fri-
modige, med lyst og let Sind samt
oprigtige Venner. Sidder Hatten
endnu længere bag i Nakken, er det
Tegn paa Holdningsløshed og en
sladderagtig Natur.

En Mand, som trykker Hatten
dybt ned over Hovedet, er materialis-
tisk anlagt, og den, som sætter
Hatten paa „halv tolv“, er sig selv
bevidst, modig, altid holdende paa
sin egen Ret og stadig parat til at
fremholde sine egne Interesser.

Ja, hvad kan man ikke finde paa!

Ejendommelige Dueller.

—o—

For nogle Aar siden udkæmpedes
i Chicago en mærkelig Duell. En
Mand ved Navn Joseph B. havde
i en Aarrække systematisk pint sin
Hustru og gjort Livet saa surt for
hende, at den stakkels Kvindes Taal-
modighed til sidst brast, og hun be-
sluttede paa en eller anden Maade
at befri sig for Mandens Tyranni.
Hun foreslog Manden, at de skulde
duellere, til en af dem blev liggende.

Forslaget tiltalte Mandens brutale
Instinkter, og han gik ind paa det.
Til Vaaben valgtes Forskærekni-
ve. Kampen udkæmpedes i deres Dag-
ligstue. Manden fik fem dybe Kniv-
stik, som kort efter medførte Døden.

En lignende Duell fandt Sted i
Baltimore mellem to af Byens første
Mænd, John M. Mahon og Peter
Jarnell, for at afgøre, hvem af dem
der skulde eje den unge, smukke
Dame, som de begge havde forelsket
sig i. Duellen blev udkæmpet
paa Knive i Overværelse af en hel
Del Venner, og den endte med, at
Jarnell blev baaret døende bort.

I Begyndelsen af 1800 udkæmpedes
en mærkelig Duell i Hyde Park
i London mellem en Marineløjtnant
og en Kaptejn i Arméen. Anledningen
til Duellen var, at den sidst-
nævnte havde forført Løjtnantens Sø-
ster. Betingelserne var meget strenge.
Afstanden mellem de kæmpende var
6 Skridt; der skulde veksles Skud,
til en af dem faldt. Resultatet af
den første Omgang blev, at Løjtnan-
ten fik to Fingre revet af sin højre
Haand. Der blev bundet et Lomme-
løklæde om Haanden, og Løjtnan-
ten fortsatte Duellen med den ven-
stre Haand. Næste Skud traf Kap-
tejnen i Tindingen. Han segnede

død om; men samtidig faldt ogsaa
Løjtnanten, der var truffet af en
Kugle i Brystet. Han takkede Gud,
fordi han havde faaet Lov at leve
længe nok til at se sin Fjende dø.
Et Par Timer efter døde ogsaa han.

Kejser Maximilian afgjorde en
Gang en Kærlighedstvist paa føl-
gende ublodige og originale Maade:
En tysk og en spansk Adelsmand
var begge blevet forelsket i en Hof-
dame. — Begge vilde gifte sig med
hende. Hofdamen vidste ikke, hvem
hun skulde vælge, og lagde Afgørelsen
i Kejser Maximilians Haand. Han
besluttede, at Frierne skulde
afgøre Sagen selv paa følgende
Maade:

Der blev anskaffet en stor Sæk,
og den af Adelsmændene, som
kunde overmande den anden og
putte ham i Sækken, skulde ægte
Hofdamen.

Efter en haard og morsom Kamp
gav Spanien tabt, og den mand-
haftige Tysker stoppede Rivalen i
Sækken, lagde den chavaleresk for
sin Tilbedtes Fødder — og ægtede
hende.

November.

—o—

Luften er tung og taaget derude,
Fine Draaber dugger min Rude.

Det store Hav og den vide Steppe
er skjult under Taagens tæltrå Tæppe.

Og alt, hvad Uro og Sorg forvolder,
er gemt i Taagens lønlige Folder.

Til Trøst og Dulmen blev Taagen
givet,
og hvad er saa Livet?

Ja — hvad er Livet!

En stakket Sommer,
en graa November,
hvor Spot og Haan
imod Graaden kæmper.
Christian Jørgensen.

Pigeideal gennem Tiderne.

—o—

Det Ideal af en Mand, som den
unge »Fortidspige« stillede sig, var
uden Tvivl en rasende Jæger, som
med sin Stenøkse nedlagde en be-
hudet Brontosaurus ligesaa let, som
en Nutidshelt knækker en Østers.
Efter Adams Tid var den Mand den
mest attraaværdige, som ejede Kvæg
saa talrig som Sandet paa Havsens
Bund og dertil besad patriarkalske
Tilbøjeligheder. Blandt de gamle
Ægyptere var Manden, som kunde
bemale sit fremtidige Mumiehylster
med de skønneste mandeløjede Kon-
trafæjer af sig selv, Solens Søn i Pi-
gernes Overdømme.

De græske Heleener hyldede Man-
den med den „klasiske“ Næse og
med 300 Alen lange Oer i sin
Chitonlomme. De romerske Junoer
favoriserede den unge Patricier, som
kunde drikke Vin og spise Kyllinger,
medens Medmennesker blev levende
stegt for hans Øjne i Cirkus. De

smaa Vikingpiger gav det største
Mjødhorn til ham, som kunde „hop-
pe 11 Alen over Markarflot.“ —
Men i Riddertiden og Minnesanger-
nes Tid blev Pigerne mindre ma-
terialistiske. Da maatte »Idealen« slaa
sin Luth til Damens Pris og bryde
Lanser til hendes Ære.

Under Renæssancen begyndte Klæ-
derne at skabe Manden. Vilde han
være et Ideal, maatte han klæde sig
i bugnende Pludderhoser med 60
Alen Silketøj i og mod Ædelstens-
knapper i Splitterne. Men de legem-
lige Fortrin kom igen til Ære og
Værdighed efter Ludvig den 14.s Tid
og agtedes højest under Revolutionen,
da den Mand var Smaapiger-
nes Helt, som kunde brøle højest
og tage sig dramatisk ud med mest
„ikke noget“ paa sig. —

Vore Oldemødres Pigeideal var en
pæn og pyntelig Spidsborger, en
»agtet Mand« i Samfundet, som dog
ingenlunde undslod sig for at føre
an i en Kvadrille med Anstand.
Vore Bedstemødre derimod havde
vist slet ikke noget offentligt. Un-
der Angst og Bæven sad de med
deres Broderi eller Strikketøj og ven-
tede paa ham, som de gode Forældre
udvalgte til hende.

Men hvad er vor Tids gennem-
snitlige Pigeideal? — Det bliver
vanskeligt at finde ud; for i vore
triviale Dage eksisterer der kun
Smaaideal. Men dem er der mange
af: Kunstnere med lange Lokker og
vemodige Øjne, Løjtnanter med
blanke Knapper og røde Ansigter
og Skuespillere med markerede Næ-
ser og plastiske Manerer.

Men naar alt kommer til alt saa
er det nok Skibsrederen eller den
heldige Mægler, Manden med Chek-
bogen i Vestelommen og Bil paa
Stalden, som er Hovedidealet nu —
ikke sandt Smaapiger?

x.

Konkyljen.

(Efter William Cronholm)

—o—

Lad Konkyljens grimme Skal,
som vi fandt, hvor Bølger danser,
ikke skræmme dig — ifald
Formen støder dine Sanser.

Den er klam og fugtig, ja —
men læg tøv den til dit Øre,
og du vil derindefra
underlige Toner høre.

Genuem Skallens Vindelgang
Vestenvinden sagte suser.
Du vil høre Havets Sang,
naar det stolt og stormfuldt bruser.

Du vil høre Bølger slaa
lungt i Donninger mod Landet.
— Du vil høre Vinden gaa
gennem Tang og Straa i Sandet.

Du vil høre i et Kog
Skær, der bryder Bølgekræften
paa det endeløse Tog
gennem Høstens sene Aften.

Du vil høre Mogens Skrig
fra dens Flugt paa smalle Vinger,
Bølgens muntre Melodi,
naar den let mod Stranden klinger.

Vandets Risl blandt Sten og Grus,
naar det dysser blidt ens Tanker,
Brændingernes vilde Brus
over grunde Rev og Banker.

Toves Smæld mod Mastens Slang,
Vindens Hvin i Taagens Tætte,
og en Sømands djærve Sang
ensomt over Havets Stelte.

Alting fra Konkyljens Bryst
bævede af Fryd og Smærte —
Selv Konkyljen har en Røst,
selv Konkyljen har et Hjerte.

Chr. Jørgensen.

Væk en sovende langsomt

—o—

At vaagne er næsten altid smerte-
ligt. Michel Angelo vidste det, da
han paa Mediceeren Lorenzo af Ur-
bines Gravmonument i Florenz frem-
stillede Morgenen som en Kvinde-
skikkelse, der med dyb Vemod tager
Afsked med Drømmenes Rige.

At blive vækket er egentlig natur-
stridigt, skriver en tysk Læge Dr.
Gustav Jacobi i „Frankfurter Zeitung.“
Mennesket vaagner utvivlsomt selv,
naar det har udsovet. At vi trods
dette ofte anvender Vækkeure og an-
dre Midler, er i Grunden ikke mindre
unaturligt end at anvende Sove-
midler. Men det er i ethvert Fald
klart, at et saa dybt Indgreb i Na-
turen som dette: at rive et Menne-
ske ud af Søvnens Arme bør gøres
meget varsomt. Hvorledes sker det
imidtildid ofte i Virkeligheden?
Mange Mennesker vækkes egentlig
ikke, men skræmmes ligetrem op af
Søvnen. At vække ved at banke
paa Døren er dog mindre brutalt end
ved et Vækkeur, thi Bankningen paa
Døren ophører jo, saa snart den væk-
kede har gjort et Livstegn fra sig,
medens Klokkens vedbliver at ringe.
Først efter en Times Tid er den
vækkedes Nervesystem i Orden igen
— men det kunde jo have været det
straks, om han var blevet vækket
lidt varsomt. Og paa lignende Maade
skader man overalt Morgen efter
Morgen sit eget og andres Helbred.
Er det nødvendigt?

Navnlig Børn burde ikke vækkes
saa voldsomt. Den, der daglig har
Lejlighed til at iagttage Skolebørn
de første Morgentimer, ser let Føl-
gerne: De tidligt og voldsomt væk-
kede gør til Trods for, at de har
faaet tilstrækkelig Søvn, alligevel et
nervøst Indtryk. Den voldsomme
Vækning virker endog nedbrydende
paa Intelligensen. Man kan let fore-
stille sig, at det maa have en slap-
pende Virkning paa Barnets følsomme
Hjerne, naar Lys og Bulder som en
Lavine falder over dem. Dette
stemmer for øvrigt over ens med en
Beretning i en af Abbed F. Raynal
i Aaret 1766 udgivet Samling „Anec-
dotes littéraires“. Forfatteren beret-
ter deri om en Mand, som havde
faaet at vide, at det skadede Børns
Hjerne og afstumpede deres For-
stand, hvis man vækkede dem vold-
somt om Morgenen. Denne Mand
bestemte da, at hans Søn, for ikke
at blive udsat for denne Fare, for

Søndag d. 26. November.
 Ols Kirke Kl. 2.
 Allinge K. Kl. 6. Skrm. Kl. 5 1/2.
 (Janus Dam og Sognepræsten taler.)
 Mandag Aften Kl. 7 1/2. Blaa Kors Aarsfest paa Menighedshjemmet. K. F. U. K. Møde i Præstegaarden Kl. 8.
 Tirsdag Aften Kl. 7 1/2. Møde for K. F. U. M. hos Bager Holm.
 Onsdag d. 29. Udsalg i Tejn Kl. 3.
 Torsdag d. 30. Missionsmøde i Bethel i Olsker Kl. 6 1/2. Missionær Ærø og Sognepræsten taler. Alle er velkomne.
 Evan. luth. Missionsforening Allinge Søndag Kl. 3 1/2. P. Rønne.
 Rutsker Missionshus Søndag Kl. 3. Ole Jensen.

Toget afgaar

Søgnedage:

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	9 ¹⁰	3 ³⁰	9 ⁰⁰
Nyker	9 ²⁸	3 ⁵⁰	9 ¹⁸
Klemensker	9 ⁴⁵	4 ⁰⁷	9 ³⁵
Rø	10 ⁰⁵	4 ²⁰	9 ⁵⁵
Tejn	10 ¹⁸	4 ⁴²	10 ⁰⁸
Allinge	10 ³⁰	4 ⁵⁴	10 ¹⁹
Til Sandvig	10 ⁵⁵	5 ⁰⁰	10 ²⁵

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	7 ⁰⁰	12 ⁰⁰	6 ⁴⁰
Allinge	7 ⁰⁸	12 ⁰⁸	6 ⁴⁸
Tejn	7 ¹⁸	12 ¹⁹	7 ⁰⁰
Rø	7 ³⁴	12 ³⁶	7 ¹⁷
Klemensker	7 ⁵⁴	12 ⁵⁶	7 ³⁸
Nyker	8 ⁰⁶	1 ¹⁰	7 ⁵⁰
Til Rønne	8 ²⁵	1 ³⁰	8 ¹⁰

Søn- og Helligdage.

Rønne—Sandvig.

Fra Rønne	9 ⁰⁰	12 ⁵⁰	8 ³⁰
Nyker	9 ¹⁸	1 ⁰⁸	8 ³⁸
Klemensker	9 ³⁴	1 ²⁴	8 ⁵⁵
Rø	9 ⁵⁰	1 ⁴⁰	9 ¹³
Tejn	10 ⁰⁴	1 ⁵⁴	9 ²⁸
Allinge	10 ¹⁴	2 ⁰⁴	9 ³⁸
Sandvig	10 ³⁰	2 ¹⁰	9 ⁴⁵

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	8 ⁴⁵	12 ³⁵	6 ⁴⁵
Allinge	8 ⁵³	12 ⁴³	6 ⁵³
Tejn	9 ⁰³	12 ⁵³	7 ⁰³
Rø	9 ¹⁷	1 ⁰⁷	7 ¹³
Klemensker	9 ³³	1 ²³	7 ³³
Nyker	9 ⁴³	1 ³³	7 ⁵⁰
Til Rønne	10 ⁰⁵	1 ⁵⁵	8 ¹⁰

Menighedsraadsvalgene.

- I Allinge-Sandvig er valgt følgende:
- Rentier Jørgen Grønbech, Hammersholm. (Suppleant: Vejmand A. P. Clausen, Allinge).
  - Murer Søren M. Jensen, Korsbjærg. (Suppleant: Stenhugger Otto Nielsen, Sandvig).
  - Skomager Gustav P. Petersen, Allinge. (Suppleant: Stenhugger Otto Thorngren, Allinge).
  - Overlærer N. A. Holm, Allinge. (Agent P. Sandersen, Allinge).
  - Stenhugger Jens M. Staffensen, Allinge. (Stenhugger Claus Svendsen, Sandvig).
  - Brændehandler Emil Holm, Allinge. (Suppleant: Stenhugger Emil Hammer, Allinge).
- I Olsker er valgt følgende:
- Sogneraadformand K. A. Mogens. (Suppleant: Gaardejer Chr. Madsen, Lille Myregaard).
  - Fisker Johan Olsen, Tejn. (Suppleant: Bager Christensen, Tejn).
  - Parcellist Emil Hansen, Humledal. (Parcellist Anker Skou, Olsker).
  - Gaardejer Chr. Christensen, Pæregaard. (Husmand Th. Stenberg Vedby).

Valgbestyrelsen.

Allinge Biografteater

Søndag Aften den 26. November Kl. 7 1/2 og 8 1/2.

Hs. Maj. Kongen af Belgien og den franske Præsident hos de franske Arméer

Barnets Magt.

Lehmann i Biografen. Uhyre komisk.

Entre: 25 Øre + Skat Børn 15 Øre. — God Musik.

Fremtiden skulde vækkes af Musikken fra et behageligt Musikinstrument.

Man kan jo ikke forlange, at enhver Fader hver Morgen skal spille paa Fløjte eller Violin for sine Børn, indtil de vaagner, slutter den tyske Læge. Men man kan undlade at vække dem unødvendig tidligt og unødvendig heftigt.

Lidt om Silkeavl.

—0—

I Italien har det længe været Tilfældet, at det fineste, en Dame kunde klæde sig i — i al Fald paa Gaden, var en helulden Dragt, og det blev regnet for mindre elegant at gaa i Silke paa Gaden; her er det først i de senere Aar, da uldne Stoffer er taget til i Pris, og Silkestoffer derimod er blevet billigere, at denne Regel er kommet til at gælde.

Nu da hverandet Menneske promenerer i Silkedragt, og det bliver sjældnere og sjældnere at se virkelig elegante Klædesdrægter, kan det være af Interesse at beskæftige sig lidt med Silkeavl og den deraf følgende Industri. Selvfølgelig er det Tyskland, der her er Skyld i at det fra Kunstindustri er blevet udvidet til Storindustri, der paa Grund af Mængden af Varens Frembringelse ogsaa er blevet Godtøbs- eller Billigindustri. Paa en Landsforsamling i Carlsruhe 1838 drøftedes Spørgsmaalet om Silkeavlens Betydning, og hvor vigtig den kunde blive for dem, hvis Jordlodder kun var smaa.

Foredragsholderen anbefalede ogsaa Sammenslutningsforetagender, der baade i Frankrig og i Hessen havde vist gode Resultater.

I Würtemberg havde man gjort Forsøg paa at beskæftige de kvindelige Fanger i en vis Tid af Aaret med Silkeavl.

I Pommern var der mange Privatpersoner, der gav sig af med at holde Silkeorme og producerede et temmeligt betydeligt Kvantum Silke derved.

Sagen vakte Regeringens Opmærksomhed, og der blev draget Omsorg for, at Morbærtræernes Antal blev forøgede ved at anbefale at saa Frø og uddele Planter paa billige Vilkaar. I de preussiske Rhinegne blev der taget meget kraftigt fat, da man var overbevist om, at denne Industrien, især i Forbindelse med Vinavl, vilde yde fortrinlige Fordele.

Kirkegaarde og Anlæg blev beplantede med Morbærtræer, og at det blev drevel i stor Stil, forstaaer man, naar man læser, at 3 Mill. Morbærtræer var nødvendige for at kunne forsyne Provinsen Rhinprossen med Silkeeraamateriale til Fabrikation.

Der blev ogsaa gjort Forsøg med at udsætte Ormene i det fri paa unge Morbærtræer, og i 20 Dage uholdt de baade Regn og Kulde, saa det viste sig, at de var sejgere og havde større Modstandskraft, end man anede.

Den ene Trediedel af disse Orme svækkedes dog, men Resten stod sig og spandt Cocons, det vil sige det spundne Puppehylster, der er Silkeindustriens Raamateriale.

I Bayern drev man Silkeavl med Begejstring, i Aftasningsstallerne afhævede man i Aaret 1836 1200 Pd. Cocons, der gav 104 Pd. afhævet Silke.

I Aaret 1837 blev der gratis uddelt 2570 Sik. Morbærtræer, godt 3 Pd. Frø og 1 1/2 Lod italienske, kinesiske og indenlandske Silkeormægg.

I Lod Frø kan frembringe 9—10,000 Planter og 1 Lod Æg 20—24,000 Orme.

De unge Mennesker, der faar deres Uddannelse paa Seminarierne, undervises i Silkeavl, og de skal saa igen gøre Skolebørnene bekendt med denne vigtige Industrien og opmuntre dem til selv at prøve.

En Godsejer i Ungarn lod 150 Familier komme ind fra Italien, for at de, der jo var opvokset med Kendskab til Silkeavl, kunde gøre de mange vildtvoksende Morbærtræer paa Slavoniens Grænse frugtbringende ved Silkeavl.

Her i Danmark har Silkeavl allerede i en Aarrække vundet Interesse men større Anlæg findes her endnu ikke.

Hvad der er nyt og ukendt, gaar kun langsomt frem. Det varede saaledes Aarhundreder, inden Silkeavl forplantede sig fra Grækenland til Italien, derfra til Frankrig, og saa blev Industrien taget op i Tyskland. Nu er den langsomt paa Vej til Danmark.

Hvis man ved at kaste sig over Silkeavl, kunde skabe en Erhvervskilde, ligesom Dyrkning af Sukkerroer er blevet det, saa burde man begynde snarest muligt med at plante Morbærtræer i Haver og Hegn.

Kalk.

—0—

Kalken har en ejendommelig rensende og forfriskende Virkning paa de fleste Plankulturer, og saavel i Landbruget som i Havebruget trænger Forstaaelsen af Kalkens Betydning stadig stærkere frem.

Kalken er imidlertid som et tveægget Sværd, og der er noget om det gamle Ord, at Kalken gør Forældrene rige, men Børnene fattige.

Man bør nemlig ikke bruge Kalken som et Universalmiddel, der saa at sige overflødiggør al anden Gødning. Tværtimod Kalken er et Midde, der fremmer Nedbrydningsprocessen hos Humusstofferne, hvorefter de enten optages og forbruges af Planterne eller udvaskes, d. v. s. føres saa dybt ned i Jorden, at Planterne ikke kan naa dem med deres Rødder. Kalken bliver altsaa den indirekte Aarsag til Jordens Udtømmning for Næringsstoffer, og hvor man anvender rigelig Kalk, maa man ogsaa tilføre rigelige Mængder af andre Gødningsstoffer.

Men Kalken er en Nødvendighed, navnlig i de fleste Haver, hvor rigelig Anvendelse af organisk Gødning (Heste Ko-, etc. Gødning, Blade og Ukrudtsaffald m. m.). I saadanne Haver bliver Jorden let „sur“ og faar en tørveagtig Beskaffenhed.

Kalken udstørr paa Jorden om Efteraaret eller i Vinterens Løb, man lader den ligge paa Jorden for at forvirve ved den skiftende Paavirkning af Frost og Tø.

Den Kalk, man anvender i Almindelighed under Navnet Gødningskalk er pulveriseret Raakalk, og dennes Værdi beror paa dens Indhold af kulsur Kalk.

De forskellige Handelsvarer varierer stærkt i den Henseende, der er Produkter, som kun indeholder 26 pCt. kulsur Kalk, andre blandt de her undersøgte har haft et Indhold af 40—56 pCt; men den rette Kvalitet bør bestaa saa godt som udelukkende af Kulsur Kalk.

Ved Nyanlæg af Frugthaver og af Køkkenhaver bør man anvende rigeligt af Kalk, dog med nøje Hensyn til Jordens naturlige Beskaffenhed.

Hvis Jorden er stærk lerholdig og kalkfattig, hvad man kan undersøge ved at hælde Saltsyre paa den, den bruser, hvis den indeholder Kalk, saa skal man anvende rigelige Mængder, ja kan under udprægede Forhold ikke anvende nok.

Er det derimod sandet Jord, maa ske desuden af en høj og tør Belligenhed saa skal man anvende Kalken med yderst Forsigtighed og samtidig med den skal man helst tilføre Ler.

Overfor de fleste Frugtræer, og i Særlighed til Æbler og Kirsebær, specielt de søde, er Kalken meget nødvendig. I kalkrig Jord holder

Træerne sig sunde, med glat Stamme og blanke Grene og faar sjældent Kræftsygdom eller Skurv.

I Køkkenhaven forhindrer rigelig Kalk, at Kaalbroksvampen optræder og ligeledes Phomasvampen paa Gulerødder og de nøgne, graa Snegle kan heller ikke trives, hvor Jorden forsynes rigelig med Kalk.

Samtidig med Kalken kan man tilføre Jorden Kali, hvis den trænger til det. Den sandede Jord trænger som Regel stærkest til Kali. Derimod maa man ikke anvende Fosforsyregødning (Superfosfat) samtidig med Kalken. Den vandopløselige Fosforsyre indgaar en kemisk Forbindelse med Kalken (trebasisk fosforsur Kelk), som er uopløselig i Vand og utilgængelig for Kulturplanterne.

„Kbh.“s Havetidende.

Verdens største og mærkeligste Lastbaad.

—0—

Et Skib med Jernbane paa Bunden.

„Milazzo“ hedder en vældig nybygget italiensk Damp, den største Lastbaad, som hidtil er bygget. Det mærkeligste ved „Milazzo“ er imidlertid ikke dens størrelse, men dens Konstruktion og Indretning, som er helt forskellig fra alt det, man før har set paa Skibsbygningens Omraade. Den ledende Idé for Konstruktorerne var at bygge et Skib, som kunde laste 14,000 Tons Last og 4500 Tons Oljebændsel, og som kunde losse hele sin Last i Løbet af 48 Timer uden at der blev benyttet Haandkraft. Dette Maal har man virkelig ogsaa naaet.

Den nye Leviathan viser sig fortæller „Daily Express“, saa hensigtsmæssig, at de italienske Redere vil bygge flere Baade af samme Type. Den Konstruktor, som har Æren af den nye Lastbaadstype, er Kaptajn Emilio Menada.

Paa hver Side af Skibets Bund løber der en dobbeltsporet Jernbane i en Tunnel med A-formet Tag. Liggende Tunneller langs Skibssiderne anvendes som Oljetanke, fra hvilke Oljen kan pumpes, efterhaanden som det tiltrænges.

Som Følge af de A-formede Jernbanetunneller bliver Lastrummene smallere mod Bunden, og naar Lasten — Korn, Kul etc. — lastes ombord i Skibet, vil den ifølge Tyngdekraftens Love presses ned mod Bunden af de V-formede Rum. Døre og Luger er anbragt med visse Mellemrum og kan aabnes paa Inder siden af Jernbanetunnellens Tag, saa at Lasten af sig selv vælter ud i smaa Godsvogne. Saasart Vognen er fyldt, lukkes Lugen automatisk.

Paa „Milazzo“s Dæk er der en hel Række høje Lossetaarne. Til hvert Taarn hører der en Schakt, som gaar helt ned til Jernbanelinjen. Den fuldlastede Vogn kører frem til nærmeste Schakt, hvor hele Vognkassen med Indhold ved Hjælp af en vældig Kran løftes af Hjulene og hejses op til en Platform, fra hvilken Kornet eller Kullene hældes over i en kæmpemæssig skraa Rende, der munder ud i en Lasteptram eller en Jernbanevogn.

„Milazzo“s Dæk ser underligt ud, for det er helt dækket med Hejsetaarne og andet Maskineri, saa at der er meget lidt Plads tilovers. Længden er 512 Fod, og med fuld Ladning har Skibet et Displacement af 20,040 Tons.

Da Jobbesen vilde være Greve.

I det norske „Øreblad“ skriver Kjens: Min Ven Jokum sad paa X. Café i Ro og Fred og kosede sig. Da kom Jobbesen ind med sin om-

fangsrige Gemalinde, og det hyggelige Lokale blev straks forvandet til det rene „Parvenuseum“ med højroset Jobbeprat og iøjnefaldende Tilskuestillen af Parrets flunknye Pretiosa. Min Ven Jokum begyndte at føle sig meget ilde tilmode.

— Hvad vil du have, Vennen min? spurgte Jobbesen sine svulmende Ægtetotrediede.

— Asch! svarede den yndige Dame opgivet. — Jeg har'ke Løst paa noe mere jeg! Alting er saa trivielt saa, Ole, Kan du'ke engang finde paa noe nyt da?

Jobbesen blegfede Fjæs oplystes pludselig af et stort forklarende Smil.

— Ved du, hvad vi gjør, Malla? sagde han i en lettet Tone. — Vi rejser ned til Kjøbenhavn og kjøber en Grevetitel! Det er tilsalgs dernede!

Fru Malla saa lidt usikkert paa ham.

— Bliver du Greve, du da, da Ole?

— Ja, selvfølgelig!

— End jeg da?

— Du bliver Grevinde, naturligvis!

— Men Barna vores da?

Da kunde min Ven Jokum ikke dy sig længer. Han reiste sig og sagde med Pathos:

— De bliver — Grævlinger, Fruel Tableau.

Soldaten, der sulter.

Kobbersmedesvend Johannes Nielsen, der som man ved ligger paa Garnisons Sygehus og negter at tage Næring til sig paabaarabende sig, at han er Militærnegter og ikke paa nogen Maade vil være Soldat, har nu sultet i 7 Dage. Det er Lægerne en Gaade, hvorledes han i det hele taget kan leve, men tilsyneladende befinder han sig helt vel, og han har svoret paa, at han ikke vil tage Næring til sig før han bliver kasseret som Soldat.

En Stempelhistorie.

En sød, ung Dame, der har Plads i et af de ministerielle Kontorer, tog sig forleden den Frihed at bringe et Stempel, som hun tilfældig fik i Haanden, med Eitertryk midt oppe i sin foransiddende Embedsbroders skallede lse. Paa Manden stod der derefter tydeligt at læse:

„Indgaaet til Ministerier 11. Novembr. 1916.“

Genstanden for Attentatet maatte i flere Dage gaa med et forsvarligt Anilinsmykke oppe i „Maanen“, alt imedens han grundede paa Havn.

Saa en Dag, da den unge Dame sidder bøjet over sit Arbejde, anbragte han et Stempel paa den skønnes Ryg, netop der, hvor det udringede Blusefig slutter. Der stod:

„Makuleret“,

og med dette famøse Stempel maatte Damen gaa hele Dagen.

Men næste Dag gik den skønne med højtralset Bluseliv.

Et Middel mod Tuberkulose?

—0—

Alter har en Japaner, Dr. med. Gensaburo Koja, opnaaet mærkelige maaske betydningsfulde Resultater med Hensyn til Tuberkulosens Behandling. Dr. Kojas Opfindelse er intet mindre end en fuldstændig Helbredelse af Lungetuberkulose og andre Tuberkuloseformer ved Hjælp af et kemisk Stof. Om hans Arbejde kommer til at faa nogen praktisk Betydning, kan endnu ikke afgøres, men Opfindelsen har alligevel sin store Interesse.

Dr. Koja anvender Kalium-Robber-Cyanblandinger til Indsprøjtninger, og det skal allerede tidligere have vist sig, at disse kemiske Stoffer dræber Tuberkelbaciller hos Marsvin. Noget Eksperiment paa Mennesker er endnu ikke gjort, og Dr. Koja hemmeligholder endnu, hvordan Lægemidlet fremstilles.

Hjemmelavede prima Byggryn

i 3 Sorteringer, lavet af ekstra sværvægtig 2-radet Byg af ny Høst, sælges ved Køb af 50 Pd. ad Gangen a 19 Øre, ved Køb i mindre Vægte a 20 Øre.

Nordlandets Handelshus.

Kaffe, The,

Chokolade og Cacao samt alle

Kolonialvarer

i fineste og bedste Kvaliteter og til billigste Priser anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Store engelske Yorckshire Dampkul

a 625 Øre pr. hl **Berliner-Koks** a 360 Øre pr. hl — i Blanding med giver et meget kraftigt Brændsel til Kakkelovne og Komfurer. Ved kontant Betaling leverer vi disse Sorter frit tilkøbt heri Byen.

Nordlandets Handelshus.

Allinge Auktionsvareforretning.

Ny Sending hjemkommen.

Godt Herre- og Dametøj anbefales.

I de første Dage venter vi Skib med

Langelands Kontrolfoder Nr. 1

Texas Bomuldsfrøkager Nr. 1

Prima Laplata Majs. — Prima Kød- og Benmel

Vær saa god at gøre Bestilling heraf snarest, thi det synes som Priserne senere bliver højere.

Nordlandets Handelshus.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af

Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance

til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi har et mindre Parti af hver Sort

Bedste danske Hørfrokager for Fedekvæg

Bedste Laplata Jordnødkager for Malkekvæg

Prima Glutenfoder og grove Hvedeklid.

Priserne billigst pr. Netto Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Vort Lager er rigelig forsynet med

alle Sorter Foderstoffer

i prima kontrollerede Varer og til billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Hus til Salg.

Mit syd for Tein beliggende 4-Fags Hus er billig til Salg.

Johannes Pedersen,
Vestergade, Allinge.

En stor Ducør

udloves til den, der kan skaffe Oplysning om, hvilke Hunde, der har skambidt 14 af yore Høns i Haven ved Sygehuset Søndag den 5. November.

P. Lund og Chr Westh

By- og Herredsfuldmægtig

Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

En Lærling

antages straks i Blikkenslagerforretningen ved Klemensker Station.

Rø Sygekasse

afholder en eventuelt to ekstra ordinære Generalforsamlinger i Brugsforeningens Sal Mandag d. 27. November Kl. 6 med Dagsorden:

1. Forhøjelse af Kontingentet.
2. Eventuelt.

P. B. V.

H. J. Henriksen.

Vindruer

er hjemkommet. Fineste Kvalitet. Prisen billig.

I. B. Larsen.

BJØRNE-HONNING

i 1/2 kg Daaser a 60 Øre.

Nordlandets Handelshus.

Prima Sigtemel

Grahamsmel

faas hos **J. B. Larsen** Allinge

1 god brugt Violin

samt 1 Fløjte er billig til Salg. Bladets Kontor anviser.

En brugt

Kakkelovn

er billig til Salgs hos **Carl Berg, Olsker.**

Koncentreret

Kød- & Blodfoder

forebygger Stivsyge hos Svin og fremmer Æglægning hos Høns. Faas i mindre Vægte hos

J. B. Larsen.

Fotograf Alfred Kjøller.

Publikums Opmærksomhed henledes paa at gøre deres Bestillinger paa Fotografier, Forstørrelser o. l., som skal være færdige til Jul, nu. Priserne er ikke forhøjede.

Tid for Fotografering: Kl. 10—3 ogsaa Søndage.

Den 28. November 1916

festligholder **Selskabelig Forening** for Allinge—Sandvig og Omegn — (Rø, Olsker, Klemensker, Rutsker) sin Ti-årige Stiftelsesdag paa Hotel „Allinge“.

Nye Medlemmer indtegnes ved Kassereren, Bogtrykker Gornitzka, samt hos underskrevne Formand.

J. C. Koefoed.

En Væv

med Tilbehør og Varpe er billig til Salg paa Rø Telefon-Central.

Fineste afnakket Klipfisk

Nye Japan-Ris

De allerbedste Kvaliteter som kan skaffes, sælges i

Nordlandets Handelshus

Prima Havre ^{og tør,} vægtig Blandsæd

købes og betales med højeste Dagspris.

Nordlandets Handelshus.

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris. Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Nye spanske Rosiner og friske Krydderier

anbefales nu til Slagtetiden.

Nordlandets Handelshus.

Følgende Varer, som forhen har været udsolgt, er atter paa Lager:

Eddikesyre, Salpeter, raa Potaske, høl Svovl og sælges til billigste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Alle Manufakturvarer

sælges endnu

til rimelige Priser.

Uld og Klude tages i Bytte.

Nordlandets Handelshus.

Fjerkrae
Skrædder
Linned
Dame
Broderi
Negle

Sakse

Lommeknive og Skedknive.
Stort Udvalg — billige Priser.

J. B. Larsen

Undervisning for Begyndere

i Tysk, Engelsk og Klaverspil.

Børn 40 Øre, Voksne 75 pr. Time.

Else Neukranz, Sandkaas
f. T. hos Bogtr. Gornitzka, Allinge.

Tabt. En Guldring med oval Plade er tabt i Søndags paa Vøjen fra Biografen til Hotel „Allinge“ og bedes mod en Ducør afleveret sidstnævnte Sted.

Prima Maskinolie
Prima Centrifugalolie
Prima Gulvfernis
Prima Læderolie
Prima Cylinderolie
Prima raa Linolie
Prima Malerfernis
Prima Budgetwift
sælges til laveste Pris i

Nordlandets Handelshus.

En Pige,

som kan ligge hjemme, kan faa en god Plads i Allinge til 1ste Januar. Bladets Kontor anviser.

Nu er Dagen, den larmende Dag,
 gaet paa Hæld,
 og det mørkner saa tæt om min Vej.
 Det er stille, vidunderligt stille
 i Kvæld,
 stilnet bort er al støjende Leg.
 Jeg er led ved det vilde
 og trættende Rend,
 er i Aften alvorlig og stille igen,
 og nu flyver min Tanke til dig,
 lille Ven!
 ja nu flyver min Tanke til dig.

Hver en Bølge, der svulmed
 og sank i mit Sind,
 hver en hastig og flyvende Lyst,
 hver en flakkende Hede,
 der farved min Kind
 døde hen, der er tyst i mit Bryst.
 Hvad der stiger saa hastigt,
 skal falde igen,
 hvad der vokser for voldsomt,
 skal stille dø hen,
 hvad der larmer mest vildt
 skal bli' tyst, lille Ven,
 hvad der larmer mest vildt
 skal bli' tyst.

Kun de Suk, som vi aldrig
 faar formet i Ord,
 men som staar med vort Hjerter
 i Pagt,
 kun de Længsler, som stille
 umærkeligt gror,
 har ved Aften vort Sind i sin Magt.
 De er glemte i Dagens for-
 virrede Rend,
 — men de kommer, naar Dagen
 og Striden dør hen,
 disse Ord, som vi aldrig faar sagt,
 lille Ven,
 disse Ord, som vi aldrig faar sagt.

De har hvisket sig bedende
 ind i mit Sind,
 mens det mørkuede tæt om min Vej,
 disse Ord, som jeg glemte,
 forvirret og blind
 i den kaade, berusende Leg.
 Men naar Aftenen kommer
 og Dagen dør hen,
 og det kærlige Mørke sig sænker
 igen,
 ja, saa flyver min Tanke til dig,
 lille Ven!
 — ja, saa flyver min Tanke til dig.
 Chr. Jørgensen

Vinduesplads.

—0—

Jeg har fundet mig en sjælden
 dejlig Vinduesplads,
 hvorfra jeg har herlig Udsigt
 gennem Rudens Glas.

Udsigt over røde Tage
 under Himlens Blaa,
 over Spir, der trodsigt søger
 Himmelen at naa.

Sort og taaget løfter sig
 bag graa Kassernes Mur
 Raadhustaaermet med sit store
 .maanegule Ur.

Over Tages Skorstensrækker
 søger Blikket Vej,
 til det naar det gyldne, slanke
 Spir paa Nikolaj,

Christiansborg med Kransen vissen
 over sit Stillads —
 Hele Byen kan jeg se her
 fra min Vinduesplads.

Og Kanalen — hvor den glider
 stille, som en Drøm,
 mens den vugger tunge Pramme
 paa sin træge Strøm.

Længer borte gror en Skov af
 slanke Mastetræer
 med de tynde sorte Liner
 mellem brune Ræer.

Det er Havnen — al min Længsel
 bundet dybt i den.
 Skibe glider bort og andre
 glider ind igen.

Og jeg ser dem gaa og komme
 fra min Vinduesplads:
 Hele Verden kan jeg se her
 gennem Rudens Glas.

November 1916. Chr. Jørgensen.

Magasin du Nord's Udsalg

anbefaler for

Efteraar og Vinter

<i>Kostumer</i> af svære heluldne Stoffer.	<i>Frakker,</i> Sorte og kulørte. Fikse Faconer	<i>Ulstre</i> i særlig stort Udvalg og god Pasform
<i>Serges, Cheviot, Kjøletøj</i> Stort Lager, smaa Priser.	<i>Sort Drapé-Klæde til Damefrakker</i> Ekstra Kvalitet. — Ekstra billigt.	<i>Ulstørstof</i> Stort Udvalg. Billige Priser.
<i>Nederdele med stor Vidde</i> Stort Lager i sort, blaa og kulørt	<i>Bluselio</i> af Flonel, Veyella, Uldstof og Silke. Stort Udvalg.	<i>Korsætter.</i> Stort Udvalg. Prima Pasform
<i>Strømper.</i> Alle Størrelser. Mange Kvaliteter. Største Lager. Billige Priser. Overbevis Dem ved Køb.	<i>Uldtrøjer og Benklæder.</i> Stort Lager til gamle Priser.	<i>Skorter</i> af Klæde, Moire, Alpacca og Medium Smukt Sortiment.
<i>Handsker</i> Sorte, hvide og kulørte, Skind og Stof.	<i>Lommetørklæder</i> Smukt Udvalg. Stort Lager. Smaa Priser.	<i>Damelinned</i> af allerbedste Stof i stort Udvalg.
<i>Forklæder,</i> Hvide, sorte og kulørte. Stort Udvalg	<i>Paraplyer.</i> Særlig fikse Ting er nylig hjemkomne.	<i>Skindvarer.</i> Nye gode kurante Ting i stort Udvalg.
<i>Kraaver, Sløjfer</i> i Batist, Viole og Blonde. Sidste Nyheder. Stort Udvalg.	<i>Skindøeste, Uldøeste.</i> Alle Størrelser, Stort Lager.	<i>Bælter, Spænder</i> Bæltøelastik. Prima Kvalitet.
<i>Uld-Normaltæpper</i> Prima Kvaliteter. Stort Udvalg. Smaa Priser.	<i>Uldgarn,</i> Sort, hvidt, brunt, graat og Normal. Stort Lager. Billige Priser.	<i>Uld og uldne Klude</i> tages i Bytte til højeste Dagspris.

Begrundet paa mit store Lager og rettidigt Indkøb, bliver ovenstaaende Varer solgt betydeligt under Dagspris

Telefon Allinge Nr. 5. **J. P. Sommer.** Telefon Allinge Nr. 5.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Vi har rigelig Lager af

Norresundby Gødningkalk

Naar Efteraarpløjningen er tilendebragt, saa er det rigtigst at kalke.

Vær saa god at gøre Bestilling i

Nordlandets Handelshus

Briller og Pincenez

der passer til ethvert Øje, faas hos

Telefon Allinge 93.

A. M. Lindberg.
Urmager og Guldsmed.

MORSØ Skov=Ovne

som Tegningen viser

har to Kogehuller, stor Indfyrdingsdør, som kan tage store Stykker Brændeknuder, Tørv og lignende, — Regulerer nemt og sikkert.

Ny Sending er hjemkommen og sælges i

Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.

Vi modtager Bestillinger paa ekstragrove Hvedeklid til Levering i næste Uge. Nordlandets Handelshus.